

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 580/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 3 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom obchodnej spoločnosti [REDACTED], v bližšie neoznačenom konaní, platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 26 Rob 253/2006 z 12. októbra 2006, postupom súdneho exekútora [REDACTED] v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09 a postupom Sociálnej poisťovne, a. s., ústredie, Ulica 29. augusta, Bratislava, pri vykonávaní zrážok z jeho invalidného dôchodku, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 17. augusta 2017 doručené podanie [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*STAŽNOSŤ – návrh*“, ktoré ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou

namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a čl. 12 ods. 2 ústavy postupom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v bližšie neoznačenom konaní, platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 26 Rob 253/2006 z 12. októbra 2006 (ďalej aj „platobný rozkaz z 12. októbra 2006“), postupom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09, ako aj postupom Sociálnej poisťovne, a. s., ústredie, Ulica 29. augusta, Bratislava (ďalej len „sociálna poisťovňa“), pri vykonávaní zrážok z jeho invalidného dôchodku.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 Rob 253/2006, v ktorom okresný súd vydal platobný rozkaz z 12. októbra 2006. Označeným platobným rozkazom bol sťažovateľ ako odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]) sumu 19 992,40 Sk s úrokom z omeškania vo výške 0,1 % denne z istiny od 26. októbra 2005 do zaplatenia, nahradiť trovy konania v sume 2 000 Sk a trovy právneho zastúpenia v sume 4 954,50 Sk alebo v lehote 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu podať odpor na okresnom súde. Z dokumentácie priloženej k sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ odpor nepodal a označený platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť, t. j. stal sa platným exekučným titulom.

Na podklade exekučného titulu – platobného rozkazu okresného súdu z 12. októbra 2006 sa u súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] začala na základe návrhu oprávnenej (obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]) z 25. augusta 2009 proti sťažovateľovi ako povinnému exekúcia o vymoženie sumy 538,49 € s príslušenstvom.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a tvrdí, že v čase vzniku dlhu, v dôsledku ktorého bol vydaný platobný rozkaz okresného súdu z 12. októbra 2006, trpel duševnou poruchou, pre ktorú bol poškodený a znevýhodnený. Zdôrazňuje pritom, že *„pre ochorenie – duševnú poruchu som inak zmýšľal, nevedel som za čo mám platiť ani som nemal z čoho platiť, mal som nízky príjem...“*.

Porušenia základných práv zaručených čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy sa podľa sťažovateľa mala dopustiť obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], tým, že mu ako dlžníkovi zasielaním výziev na zaplatenie dlhu a neskôr upomienok spôsobovala traumu a úzkosť, ako aj tým, že ho ako spotrebiteľa uviedla do omylu a urobila zo sťažovateľa dlžníka na základe „uzatvorenia revolvingového úveru“.

K porušeniu základného práva zaručeného čl. 39 ods. 1 ústavy sťažovateľ uvádza, že sa ho dopustila sociálna poisťovňa, keď mu prostredníctvom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] vykonávala zrážky znižujúce invalidný dôchodok, ktorý mu v súčasnosti nepostačuje na základné životné potreby.

Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd v jeho veci vydal nález, ktorým vysloví porušenie základných práv zaručených ústavou a ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy postupom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v bližšie neoznačenom konaní a postupom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09, zruší platobný rozkaz okresného súdu z 12. októbra 2006 a uloží obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ] a sociálnej poisťovni nahradiť škodu v sume 50 000 €, prípadne sťažovateľovi uhradiť „primeranú kompenzáciu a nariadi vykonanie všetkých potrebných úkonov na odstránenie neželaného stavu...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Pri rigoróznom prístupe ústavného súdu k petitu navrhnutému sťažovateľom by za predmet sťažnosti bolo možné považovať len porušenie bližšie neoznačených základných práv a čl. 12 ods. 2 ústavy postupom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v bližšie neoznačenom konaní a postupom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09. Ústavný súd uplatnil však vo vzťahu k sťažovateľovi

ústretový prístup a kvalifikoval jeho sťažnosť v rozsahu vymedzenom v záhlaví tohto uznesenia.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a čl. 12 ods. 2 ústavy postupom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v bližšie neoznačenom konaní

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že účastníkmi konania o sťažnostiach fyzických a právnických osôb sú sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje (§ 51 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Citované ustanovenie zákona o ústavnom súde explicitne ustanovuje to, čo vyplýva z podstaty ochrany ľudských slobôd a z podstaty ústavnej sťažnosti (II. ÚS 128/95), a síce že ústavný súd môže v ústavnej sťažnosti preskúmať len akty, prípadne postupy orgánov verejnej moci.

Keďže sťažovateľ sa touto časťou sťažnosti domáha preskúmania postupu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] – teda subjektu súkromného práva, je už *prima facie* vylúčená akákoľvek možnosť, aby ústavný súd svojím rozhodnutím vyslovil porušenie sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou postupom osoby

súkromného práva. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a čl. 12 ods. 2 ústavy platobným rozkazom okresného súdu z 12. októbra 2006

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V zmysle § 172 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol v čase vydania platobného rozkazu platný a účinný, mohol sťažovateľ podať proti platobnému rozkazu okresného súdu z 12. októbra 2006 odpor, ktorý treba považovať za právny prostriedok ochrany základných práv sťažovateľa, ktorý mohol a mal využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (odpor) pred platobným rozkazom z 12. októbra 2006, zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti ako neprípustnej.

Vo vzťahu k časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich práv platobným rozkazom okresného súdu z 12. októbra 2006, je navyše sťažnosť podaná aj oneskorene.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je totiž aj jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

V danom prípade platobný rozkaz z 12. októbra 2006 nadobudol právoplatnosť ešte v roku 2006, zatiaľ čo sťažovateľ doručil sťažnosť ústavnému súdu až 17. augusta 2017, t. j. zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde túto časť sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti, ako aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a čl. 12 ods. 2 ústavy postupom súdneho exekútora v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09

Sťažovateľ spochybňuje „správnosť“ postupu súdneho exekútora v konaní vedenom pod sp. zn. EX 11934/09 a osobitne zdôrazňuje, že zrážanie sumy sociálnej dávky mu

znižilo invalidný dôchodok na sumu, ktorá mu v súčasnosti nepostačuje na základné životné potreby.

Z už citovaného § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná. Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je totiž nevyhnutným predpokladom prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veciach individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

V súlade s § 218a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov fyzické osoby a právnické osoby (teda sťažovatelia) sa môžu obracať na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a na Slovenskú komoru exekútorov (ďalej len „komora“) so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov. Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo. Sťažnosti na činnosť exekútorov vybavuje komora. Sťažovateľ môže požiadať ministerstvo o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

Z § 218a Exekučného poriadku zjavne vyplýva, že preskúmanie postupu, resp. činnosti súdneho exekútora spadá v prvom rade do pôsobnosti komory ako samosprávnej stavovskej organizácie. Následne prípadné sťažnosti smerujúce na činnosť komory vybavuje ministerstvo, ktoré sťažovateľ môže požiadať aj o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou. Ústavný súd konštatuje, že právne prostriedky ochrany ustanovené v § 218a Exekučného poriadku treba považovať za právne prostriedky ochrany základných práv v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, t. j. také prostriedky ochrany práv sťažovateľa, ktoré mu osobitný zákon (Exekučný poriadok) účinne poskytuje a ktoré mohol a mal uplatniť predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu.

Zo sťažnosti nevyplýva, žeby sťažovateľ využil právne prostriedky ochrany, ktoré mu účinne poskytuje § 218a Exekučného poriadku, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy postupom sociálnej poisťovne pri vykonávaní zrážok z invalidného dôchodku sťažovateľa

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že žiadny orgán verejnej moci nemôže porušiť ústavou garantované práva fyzických osôb alebo právnických osôb, ak postupuje v súlade s platným a účinným zákonom (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že sociálna poisťovňa v súlade so svojimi zákonom ustanovenými povinnosťami vykonáva zrážky z invalidného dôchodku sťažovateľa na základe právoplatného exekučného titulu – platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 26 Rob 253/2006 z 12. októbra 2006. Z toho vyplýva, že namietaným postupom sociálnej poisťovne nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 39 ods. 1 ústavy. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2017